

Návrh na vyslanie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky do operačného veliteľstva vojenskej operácie Európskej únie EUNAVFOR ASPIDES

1. Politické aspekty a medzinárodné súvislosti návrhu

Rada Európskej únie svojím rozhodnutím č. 2024/583 z 8. februára 2024 rozhodla o zriadení vojenskej operácie Európskej únie na zaistenie námornej bezpečnosti a slobody plavby v súvislosti s krízou v Červenom mori pod názvom EUNAVFOR ASPIDES (ďalej len „operácia“). Operácia bola zriadená v reakcii na rastúci počet bezpečnostných incidentov, vrátane útokov, svojvoľných, alebo nezákonne zadržaných a zabavených civilných a obchodných plavidiel zo strany hnutia Húsijov, ktoré týmto ohrozujú námornú bezpečnosť v regióne Červeného mora, Adenského zálivu, Arabského mora a Perzského zálivu.

Od prvého útoku Húsijov na civilné a obchodné plavidlá (19. november 2023) sa situácia v regióne výrazne zhoršila. Útoky Húsijov ohrozujú životy členov posádky, ohrozujú námornú bezpečnosť, globálny režim obchodu vrátane dopadov na potravinovú a energetickú bezpečnosť a sú v priamom konflikte so záujmami Slovenskej republiky a Európskej únie. Na svoje útoky využívajú rôzne spôsobilosti, vrátane rakiet, bezpilotných prostriedkov, či vojenských vrtuľníkov.

Útokmi Húsijov na civilné a obchodné plavidlá sa úroveň bezpečnosti medzinárodnej námornej dopravy výrazne zhoršila, čo európske, ale aj globálne prepravné spoločnosti prinútilo k zmene námornej trasy cez Červené more a Suezský prieliv a odklon námornej prepravy cez Mys dobrej nádeje. Táto situácia vedie k predĺženiu námorných obchodných trás prepájajúcich Európu s východnou Afrikou a Áziou, k následnému zvýšeniu nákladov na prepravu a narušeniu globálnych dodávateľských reťazcov.

Strategickou úlohou operácie je sprevádzanie a ochrana civilných a obchodných plavidiel a posilnenie a udržiavanie situačného povedomia v spolupráci s podobne zmýšľajúcimi poskytovateľmi námornej bezpečnosti. Operácia má výhradne obranný charakter, je realizovaná na základe Rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 2722 z 10. januára 2024 a je v súlade s ostatnými normami medzinárodného práva, vrátane Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve. Pravidlá nasadenia spôsobilostí pre túto operáciu sú upravené v príslušnom operačnom pláne, ktorý bol schválený Rozhodnutím Rady Európskej únie č. 2024/632 z 19. februára 2024, ktorým bola operácia spustená. Konečným cieľom operácie je zníženie počtu útokov na komerčné plavidlá na úroveň, ktorá nepredstavuje obmedzenie pre slobodu plavby v operačnom priestore a umožňuje obnovu presunov medzi Áziou, východnou Áziou, Perzským zálivom a Európou bez potreby úpravy trás.

2. Vojensko-odborné aspekty návrhu

Slovenská republika má zámer prispieť do operácie personálom v počte do 5 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktorí budú vyslaní do operačného veliteľstva sídliaceho v Larise (Grécko). Slovenská republika sa zároveň podieľa na financovaní operácie prostredníctvom príspevkov do Európskeho mierového nástroja.

V nadväznosti na aktiváciu príspevku Slovenskej republiky deklarovaného do vojenskej databázy EÚ sa týmto materiálom navrhuje:

- **vyslanie do 5 príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky do operačného veliteľstva operácie EUNAVFOR ASPIDES;**
 - na plnenie úloh vyplývajúcich z činnosti operácie EUNAVFOR ASPIDES podľa

opisu funkčnej náplne pre danú pozíciu;

- s pôsobnosťou na území Grécka, v operačnom priestore operácie EUNAVFOR ASPIDES a v súlade s Rozhodnutím Rady Európskej únie č. 2024/632;
- s vojenskou výzbrojou tvorenou krátkou ručnou zbraňou podľa charakteru a určenia definovaného na výkon danej pozície;
- v termíne odo dňa schválenia návrhu na vyslanie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky do operačného veliteľstva vojenskej operácie Európskej únie EUNAVFOR ASPIDES až do ukončenia mandátu operácie.

3. Právne aspekty návrhu

Operácia je realizovaná na základe Rozhodnutia Rady Európskej únie č. 2024/583 z 8. februára 2024 o zriadení operácie a Rozhodnutia Rady Európskej únie č. 2024/632 z 19. februára 2024 o spustení operácie.

Materiál sa predkladá v súlade s čl. 86 písm. 1) Ústavy Slovenskej republiky, na základe ktorého podlieha súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky každé vyslanie príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky, ak toto vyslanie nepatrí podľa Ústavy Slovenskej republiky do vymedzenej právomoci vlády Slovenskej republiky.

Konkrétne náležitosti súvisiace s plnením úloh príslušníkov ozbrojených síl Slovenskej republiky v operácii mimo územia Slovenskej republiky budú upravené osobitným medzinárodným zmluvným dokumentom/dokumentmi.